

BLESSING OKOEDION
IN ANNA POZZI

**POGUMNO
V SVOBODO**

POT IZ PEKLA TRGOVINE Z LJUDMI

POGUMNO V SVOBODO

Pot iz pekla trgovine z ljudmi

BLESSING OKOEDION IN ANNA POZZI

POGUMNO V SVOBODO

Pot iz pekla trgovine z ljudmi

PREDGOVOR

»Povsod so bili Afričani, ki niso počeli ničesar. Kako čudno! ‚Kje sem se znašla?‘ sem se po tiho spraševala. ‚Dobrodošla v Castel Volturnu!‘ mi je tedaj rekel tisti moški, kot bi mi bral misli. Govoril je z ironičnim prizvokom, kot da bi se norčeval iz mene. Bila sem malo zbegana in nisem vedela, kam greva. Pripehljal me je v stanovanje, kjer so bila še štiri druga dekleta.«

Tak bi bil lahko začetek tisočerih zgodb. Mlade ženske, pogosto še skoraj otroci, prihajajo na eno najbolj zapostavljenih območij južne Italije. Obljubljajo jim pravo, pošteno delo, a jih prisilijo v prostitucijo. Toda pred nami je v resnici zelo lepa zgodba ene redkih, ki jim je uspelo, da so se uprle in zbežale.

Pred nami je zgodba dekleta iz Nigerije, ki ji je siromašni, a modri oče omogočil kulturno vzgojo in poklicno izobrazbo. V državi, kjer človeka še pred pravo smrtjo ubijejo revščina, boleznin in nevednost, ga izničijo in mu odvzamejo človeškost, je z veliko

napori hodila naprej, odločena, da bo dosegla zastavljeni cilj. Predano je premagovala ekonomske ovire, ki so ji na videz dokončno zaprle pot, nenehno je gledala le naprej, predse. Ni se bala zapustiti družine zaradi študija v mestu, poiskala si je priložnostna dela, da bi bila neodvisna. Želela si je postati zdravnica, ker je videla preveč ljudi, ki so umirali zaradi malenkosti, a se je zadovoljila z diplomo iz informatike, saj življenje vedno skriva presenečenja, kot ji je pogosto govoril oče.

»Po zaključku mojega študija je bil oče izjemno ponosen in zadovoljen. Jaz pa niti ne. Dejal mi je, da bom še vedno lahko študirala medicino, če si želim, a je ostala vedno ista težava: ni bilo dovolj denarja in tudi drugi bratje in sestre so se morali šolati.«

Kljub študiju in samostojnemu življenju brez zaščite je ohranila otroško nedolžnost in v njej ni bilo trohice nezaupanja. Tako se je znašla med ljudmi, ki so proti njej skovali zaroto.

Pripoved se začenja prav z njeno nejevero, kako je bila lahko tako zelo naivna. Saj ni mogoče, da bi ta ženska, kristjanka, ogrozila njeno varnost? Saj ni mogoče, da ji laska samo zato, da bi jo prevarala? Ne da bi se zavedala, je s svojim naivnim zaupanjem padla v smrtonosno past.

Sprašujemo se, kako je mogoče, da pametno dekle v svetu, polnem skritih nevarnosti, ni znalo razločiti med iskrenimi in lažnivimi ljudmi (toda ali kdo to res zna?). Toda prav svoj študij in pretekla življenjska spoznanja je uporabila kot ščit, s katerim se je lahko bra-

nila, spregovorila, spraševala in pridobila informacije. Tako se je na koncu rešila.

Tragedijo o ženski, ki so jo prodali in je ostala tako rekoč brez obrambe, je zapisala z veliko lahkotnostjo in brez pretiravanj. Njena pripoved je preprosta in izraža zavest, da je zdaj vse že v preteklosti.

Moški, tako izkoriščevalci kot stranke, so v pripovedi v ozadju, medtem ko igrajo vse ženske pomembne vloge. Zanimivo je videti, da gredo vsi moški liki mimo, ne da bi pustili kakšno sled: izkoriščevalci, stranke in zaslužkarji nimajo pravega obraza ali svojega značaja. Morda je avtorica nezavedno uporabila najboljše sredstvo, da jih pozabi (razen seveda očeta), jih odmisli. Nasprotno pa pozorno in natančno opisuje vse ženske v svoji zgodbi, tudi hinavske zvodnice.

»Tudi Maman Faith so v Italijo pripeljali s prevaro. Prišla je pred tridesetimi leti, ko so jo prodali brez njene vednosti. Bila je medicinska sestra v zvezni državi Edo ... njeni prijateljici pa je v tem času uspelo, da si je v Nigeriji zgradila veliko hišo. Pripovedovala ji je, da v Italiji izdeluje obleke iz afriških tkanin. Zato je tudi ona opravila tečaj šiviljstva in krojaštva ter odpotovala v Italijo. Ko pa je prispela, ni bilo dela za šivilje.«

»Tam je bila še druga ženska po imenu Queen. Pokazala mi je fotografiji svojih dveh otrok in mi povedala, da mora plačati šolnino. Do naslednjega dne je potrebovala dvesto petdeset evrov. Bila je poročena in njen mož naj bi prišel po denar. Vprašala sem jo, ali on ve. Skomignila je z rameni. Tam so bile zaradi zaslužka. To je vse. ... Poslušala sem njihove zgodbe in v meni

je rasla tesnoba, ki mi ni pustila dihati. Ne, ne morem končati v tem peklenstem krogu, ne morem sprejeti tega življenja.«

Trije dnevi takšnega življenja, samo trije dnevi: naši avtorici, dekletu, ki je skorajda za vedno izgubila svojo svobodo, je to zadostovalo, da je zmogla najti moč za upor, da je ugotovila, kako se za vedno izviti iz tega nevzdržnega položaja. Tokrat je ona delovala premeteno in uporabila zvijačo in prevaro. Orožje, ki so ga uporabili, da so si jo podredili, je zdaj ona uporabila v pravičen namen in tako našla tudi ljudi, ki so ji bili pripravljeni pomagati.

Našla je gostoljubno hišo, prijazno sestro, skrbne ljudi in druga dekleta z majhnimi otroki, ki so tekali po hiši in se veselo igrali.

Tako je odkrila in mi z njo, da na jugu ne najdemo samo lažnih obljub, prevar in izkoriščanja, ampak tudi gostoljubje, velikodušnost in naklonjenost. Želeli bi si še številnih domov, kot je Rutina hiša,¹ da bi v njih pomagali dekletom, ki jih je iz leta v leto več in jih vedno bolj brutalno izkoriščajo.

Dacia Maraini

---

¹ Casa Rut ali Rutina hiša je sprejemni center za ogrožene in izkoriščane mlade migrantke, ki ga v mestu Caserta vodijo sestre uršulinke Svetega Srca Marijinega (OSCM) iz Breganze. Op. prev.

1.

ZGODBA O PREVARI

Ne vem, kako sem bila lahko tako neumna. Še danes včasih ne morem verjeti, da sem bila tako naivna in neizkušena. Pa tudi tega ne, da me je tako grdo prevarala oseba, ki sem ji zaupala, prijazna, pozorna ženska, ki je vedno molila in mi želela dobro. O tem me je vsaj prepričevala. Zdelo se je, da ji je resnično mar zame, tej ženski ...

Spoznala sem jo v mestu Benin,² kamor sem se preselila po opravljeni diplomi iz informatike. Najela sem dve sobici, kjer sem živala, popravljala računalnike in prodajala vse mogoče. Ni bilo lahko, a sem se s tem zaposlila in korak za korakom gradila svoje življenje.

Nato je prišla ona, Alice. Živala je v bližini in obiskovala binkoštno cerkev, kamor sem vsake toliko zahajala tudi jaz. Spoznali sva se, ker je imela težave s svojim računalnikom.

---

² Benin City ali mesto Benin leži na jugu Nigerije v zvezni državi Edo in ima približno milijon in pol prebivalcev. Ne smemo ga pomešati z istoimensko državo Benin, ki leži med Nigerijo in Togom. Op. prev.

Bila je navdušena nad mojim delom. Dejala mi je, da sem inteligentna in izkušena, talentirana in bistra. Vlivala mi je pogum in me priporočala ostalim ženskam iz cerkve. Rekla mi je, da nenehno moli zame, ker sem resno in sposobno dekle, ki si zasluži kaj boljšega, in da je prosila Boga, naj me varuje in blagoslavlja. Verovala je v Boga, kako naj ji ne bi zaupala?

Nekega dne mi je Alice dejala, da ima v Španiji brata, ki vodi nekaj računalniških trgovin v Evropi, nekaj pa tudi v Nigeriji. Potreboval je nekoga, ki bi mu pomagal, sposobno in zanesljivo osebo, in pomislila je name.

Bila sem zelo vesela in počaščena. Končno je nekdo prepoznal moje znanje in moj trud se mi bo končno poplačal. Čeprav do tega trenutka nisem nikoli razmišljala o odhodu v tujino, se mi je zdelo, da gre za odlično priložnost.

V tistem času nisem ničesar posumila in nisem podvomila o njej. Njen način življenja ni vzbujal nikakršnega suma. Na zunaj se je kazala kot dobra in pravična oseba, veliko je molila in ni imela denarnih težav. Ko mi je predlagala, naj grem delat za njenega brata, sem bila zelo zadovoljna.

Ponujala mi je priložnost, zakaj je ne bi sprejela? Podala mi je roko, kako bi jo lahko zavrnila?

Alice mi je rekla, da bo ona poskrbela za vse. Vzela je moje dokumente, *curriculum vitae*, diplomu ... Dala sem si izdelati potni list. Nekega dne me je poklicala: »Čestitke! Zdaj moraš priti v Lagos.« Ni mi razložila, zakaj, a sem vseeno šla. Tam sem se srečala z nekim

moškim, ki je nosil uniformo imigracijskega urada. Alice je dejala, da je to njen »brat«, človek, na katerega se lahko zanesem. Govorili smo o delu, ki naj bi ga opravljala, zahteval je, naj se naučim nekega določenega programa, a nisem imela dovolj denarja, da bi se vpisala na dodatno izobraževanje. Dolgo smo se pogovarjali in vztrajal je, da iščejo resno osebo.

Nato me je odpeljala na italijansko veleposlaništvo, da bi zaprosila za vizo. Spraševala sem se, zakaj tja, saj naj bi odpotovala v Španijo. Italija pri nas nima dobrega slovesa. O njej nisem vedela skoraj ničesar, toda govorilo se je, da slabo konča, kdor gre v Italijo. Alice mi je razložila, da moram pridobiti schengensko vizo, s katero lahko potujem kamor koli po Evropi. Nisem ji več postavljala vprašanj. Na veleposlaništvu je Alice govorila z nekim človekom, ne vem, s kom. Sama nisem imela nobenega razgovora. Dali so mi delovno vizo za dve leti, nato pa sva se skupaj vrnila v mesto Benin.

Čez nekaj časa me je poklicala in mi dejala, naj se pripravim na odhod. Bila sem zelo navdušena, vznemirjena, ganjena. Torej je res! Pripraviti sem se morala v naglici, pozdraviti prijatelje in družino.

Osebnost me je pospremila do letališča, kjer pa so mi na imigracijskem uradu dejali, da je vizum ponarejen. Začutila sem mrzel tuš. Nisem razumela, kako je to mogoče. Takrat je Alice na pomoč poklicala »brata«, s katerim sem se srečala v Lagosu. Govoril je z uradnikom, ki je delal težave, in na koncu sem lahko šla naprej. To me je nekoliko zaskrbelo, a še vedno nisem ničesar posumila.

Sem pa takrat doumela, da ima ta ženska moč, prav tako tudi moški iz imigracijskega urada. Vedela sem, da lahko v Nigeriji ljudje z močjo dosežejo vse, kar želijo. Ampak pod črto mi to ni bilo pomembno. Bila sem tik pred vkrcanjem na letalo in to je bilo edino, kar me je zares zanimalo.

Ko sem priletela v Rabat v Maroku, sem mirno šla mimo kontrole in se presedla na letalo za Valencio. V Španijo sem vstopila brez težav.

Ko sem se spuščala po stopnicah iz letala, sem bila presrečna. Upala sem, da imam končno pravo službo, da bom delala, za kar sem študirala. Zahvaljevala sem se Bogu, da sem se odločila za vpis na informatiko, četudi nerada. Zнала sem uporabljati računalnike in jih popravljati. Glej, kam me je to pripeljalo!

Bila sem hvaležna Alice, da mi je ponudila to priložnost. Veliko je molila zame.

Nisem še vedela, da se lahko hudič prikaže tudi v podobi človeka, ki hodi v cerkev.

2.

ŽIVLJENJE NA CESTI

Ko sem se izkrcala v Valencii, me je prišla iskat Nigerijka po imenu Glory, stara okoli trideset let. Peljala me je k sebi domov, v trosobno stanovanje, kjer je bilo še sedem zelo mladih deklet. Spala sem v sobi s tremi od njih, prva je imela štirinajst, druga šestnajst, tretja pa enaindvajset let. Povedale so mi, da so prišle delat v Evropo. Ena od njih je bila v Nigeriji frizerka in je bila tu že en mesec, naslednje jutro pa je odpotovala v Francijo.

Čez tri dni sem poskušala poklicati Alice, a se mi ni oglasila. Takoj ko sem prišla z letala, sva se slišali in povedala mi je, da me nekdo pride iskat. Kasneje pa mi z njo ni več uspelo vzpostaviti zveze. Malce me je skrbelo, tudi zato, ker mi nihče ničesar ni povedal.

Spraševala sem Glory, kam in kdaj moram iti na delo, predvsem pa, kje je Alicein brat. Zakaj se mi nihče ne oglasi? Dejala mi je, da je govorila z Alice in da njen brat odpira novo trgovino v Italiji. Poskrbela je, da sem z njim govorila po telefonu. Rekel mi je, da je v

Neaplju in da moram priti k njemu. Ta sprememba me je nekoliko zmotila, a sem vseeno odšla.

Iz Valencie sem potovala z letalom do Bergama, nato pa z vlakom iz Milana do Neaplja. Imela sem telefonsko številko moškega, s katerim sem govorila. Ko sem prispela, sem ga poklicala, da me je prišel iskat.

Slabo uro sva se vozila z avtom po zelo širokih in prometnih ulicah. Ko pa sva prišla na cilj, se mi je zdelo, da sem se vrnila v Afriko. Povsod so bili Afričani, ki niso počeli ničesar. Kako čudno! »Kje sem se znašla?« sem se po tiho spraševala. »Dobrodošla v Castel Volturnu!« mi je tedaj rekel tisti moški, kot bi mi bral misli. Govoril je z ironičnim prizvokom, kot da bi se norčeval iz mene. Bila sem malo zbegana in nisem vedela, kam greva. Pripeljal me je v stanovanje, kjer so bila še štiri druga dekleta. Tam sem čakala okoli tri ure, dokler ni prišel drug moški s svojo ženo. Rekla sta mi, da sta prišla pome. Ko smo se usedli v avto, me je žena začela spraševati: »Veš, kaj moraš delati?« Pritrdila sem. Uporabila je besedo *work* in jaz sem mislila na računalnike. Ženska je vztrajala: »Saj veš, da moraš ,loviti' moške?« Jaz sem v šali odgovorila: »Kako mi bo šlo brez pištrole?« Le da ni šlo za šalo. Ko sta govorila o delu, sem jaz pomislila na računalnike, onadva pa na vse kaj drugega.

Ko smo prispeli do hiše, sta mi dejala, da že imam prostor, kjer bom delala zjutraj, za zvečer pa mi iščeta drug kraj. »Zakaj mi iščeta delo?« sem vprašala. »Misli-la sem, da že imate delo zame ...« Postala sem sumničava in si začela postavljati vprašanja. Nato mi je mož

rekel, da moram z njegovo ženo v trgovino po obleke in da me bo zvečer prišla iskat neka druga ženska. O kakšnem delu sta govorila?

Vprašala sem, koliko mi bodo plačali. Takrat je mož izgubil potrpljenje in mi brez okolišenja povedal, da sem jaz tista, ki mora plačati njim: petinšestdeset tisoč evrov! Da bi odplačala dolg, se moram prostituirati.

Svet se mi je naenkrat obrnil na glavo. Nisem vedela, kaj naj rečem, kaj naj storim. Otrpnila sem, preplavila sta me tesnoba in strah. Bila sem zmedena in prestrašena. Niti razmišljati nisem mogla. Želela sem zbežati, a kam bi lahko šla? Vedela nisem niti tega, kje sploh sem. Bala sem se, da me bodo kaznovali. Poleg tega so mi takoj ob prihodu vzeli dokumente in zahtevali moj mobilni telefon z izgovorom, da bodo zamenjali SIM-kartico. Bila sem v njihovih rokah. V rokah trgovcev z ljudmi! Nisem mogla verjeti. Kako je to mogoče? Tega si nisem nikoli predstavljala, niti od daleč. Kaj naj zdaj storim?

Nisem mogla ugovarjati ali se upreti. Potrebovala sem čas za razmislek, kaj naj storim. Toda časa ni bilo in ni mi uspelo.

Ženska mi je ukazala, naj ji sledim, in me odpeljala v kitajsko trgovino, da bi nakupili obleke. Bil je marec, a me je silila, naj vzamem lahka, kratka oblačila. Poskušala sem ji dopovedati, da je tu zame premrzlo, a me ni poslušala. Zelo grdo se je odzvala na moje ugovarjanje, bila je neusmiljena. Morala sem vzeti oblačila, ki so kar največ razkrivala. Izbrala je tudi čevlje, vse skupaj plačala in nato sva odšli.

Ko sva se vrnila v hišo, mi je dejala, da me bo zvečer ob osmih nekdo prišel iskat. Res je peš prišla neka ženska. Ni mi povedala svojega pravega imena, rekla je, naj jo kličem Maman Faith. Naročila mi je, naj grem z njo, in mi začela naštevati celo vrsto navodil. Predvsem ne smem nikoli ostati pri miru: bolje je ves čas hoditi, da te ne opazi policija. Razložila mi je razlike med policijo, karabinjerji in redarji ter med njihovimi vozili. Če kdo odpre vrata avtomobila, moram takoj zbežati, saj stranke ne izstopajo, ampak gre gotovo za policiste. Če pridejo štiri stranke, je razložila, moram sprejeti vse in računati dvajset evrov na glavo, toda če bi predlagali petnajst ali deset evrov, moram sprejeti, nikogar ne smem zavrniti. Poslušala sem in kimala, a kot da ne bi doumela, kaj govori. Bila sem popolnoma omamljena, nisem mogla verjeti, bila sem prestrašena, izgubljena ... Maman Faith me je uvedla v moje novo »delo« in v moje novo življenje v Evropi. Življenje na cesti.

3.

SANJE O ZDRAVNIŠKEM POKLICU

Rodila sem se v vasi v zvezni državi Edo na jugu Nigerije, na podeželju, kjer večina ljudi dela na poljih. To je miren kraj, obdan z naravo, v bližini gozda. V našem naselju je deset razširjenih družin in štirinajst hiš iz blata. Družinske vezi so zelo močne. Okolje je spokojno in solidarno, čeprav zelo siromašno.

Imam štiri brate in dve sestri, sem najstarejša od vseh. Moji starši še vedno živijo na vasi. Oče je opravljal različna dela. Bil je trgovec in podjetnik, imel je šest tovornjakov in veliko zemlje. Nismo bili bogati, a smo dobro živeli in pomagal je veliko ljudem. Mama je bila doma z otroki in je vedno imela veliko opravkov. Nato pa je oče naenkrat izgubil vse, ne vem natančno, zakaj. Mislim, da je imel težave s tovorom cementa, ki ga je uvažal iz tujine. Ni zmožgel vrniti dolga, zato je moral vse prodati. Začel je delati na polju in postal zelo veren, hodil je v cerkev in tam pomagal.

Ko nam je šlo dobro, je oče številnim mladim nudil štipendijo za šolanje. Veliko je dal na izobrazbo in je

želel, da bi vsi imeli možnost obiskovati vsaj osnovno šolo. Pomagal je tudi ravnateljici. Ko je prišel čas, da bi se morala vpisati, je oče že imel denarne težave. Naproti mu je prišla ravnateljica, ki je vodila zasebno šolo *Scarlet Group of Schools* v mestu Ewu. Javna šola ni bila kaj prida in učiteljice so v njej uporabljale samo domače jezike. Oče je kljub težavam želel zame le najboljše.

Ko sem se po šoli vračala domov, sem bila rada z družino, pomagala svojim staršem na polju, z mamo prodajala pridelke na tržnici ali skrbela za najmlajše brate in sestre. Zdaj se zavedam, kakšno srečo sem imela, da sem imela dobro, ljubečo in enotno družino, s trdnimi načeli, čeprav smo bili revni. Nauki mojih staršev in njihovo poštenje so se vtisnili vame in so mi bili v veliko pomoč, ko sem v Italiji strmoglavila v brezno trgovine z ljudmi in izkoriščanja. Drugače se mi ne bi uspelo upreti in ubraniti. Skoraj nezavedno sem se oprijela moralne moči, ki se je v meni utrdila po življenjskem zgledu mojih staršev.

Ob koncu osnovne šole mi je uspelo opraviti državni izpit. Ravnateljica mi je ponovno ponudila štipendijo. Enako ponudbo sem prejela še od nekoga drugega, a sem raje poskrbela, da so šli v šolo moji bratje in sestre. Srednjo šolo sem obiskovala v kraju Ubiaja, imenovala se je *Sacred Heart Girls Model Secondary School* (Dekliška srednja šola Svetega Srca). Zelo rada sem hodila k pouku in imela sem dobre ocene. Pogosto sem svojo šolo predstavljala na medšolskih tekmovanjih.

Že od malega sem si želela postati zdravnica. Videla sem ljudi umirati brez razloga in si predstavljala, da jih je najbrž vzela kakšna pošast. V moji vasi ni bilo ne bolnišnice ne zdravnika. Ko se je zgodilo, da sem resno zbolela, so me zato morali peljati v Uromi, v misijonsko bolnišnico sv. Kamila. Na vasi so se ljudje zdravili z zelišči. Zdravilci poznajo njihove lastnosti in skrivnosti, a ne zmorejo pozdraviti vsega. Mnogi se morajo vseeno zateči k njim, ker si ne morejo privoščiti nakupa zdravil. Nekateri se s tem tudi okoriščajo, saj se izdajajo za zdravilce, čeprav so navadni šarlatani.

Nekoč, ko sem bila še majhna, sem omedlela in odpeljali so me v podeželsko bolnišnico; zdravnik je prišel šele čez en teden. Mama je jokala, a ni mogla storiti ničesar: lahko je le čakala in molila. Zato so ljudje tako vdani v usodo! Pogosto nimajo ne izbire ne priložnosti, prepuščeni so toku dogodkov. Lahko le zaupajo v Boga in v usodo. Kot takrat, ko je moja prijateljica v šoli padla in umrla. Nisem razumela, kako je mogoče, da nekdo umre na tak način. Živela sem v državi, kjer se umira zaradi malenkosti. Takrat je v meni zrasla želja, da bi postala zdravnica.

Zdravnikova žena mi je govorila, da se moram veliko učiti, če želim uresničiti svojo željo. To se je usedlo globoko vame. Moram se učiti, sem si govorila, moram se veliko učiti. Do tega nisem čutila odpora, šlo mi je zares dobro. Edina težava je bil denar. Pomagala sem svojim staršem, ki so bili zelo dobri do mene. Toda denarja je bilo pri hiši vedno premalo.

Ko sem končala srednjo šolo, sem šla na sprejemni izpit na medicinsko fakulteto – in ga opravila. Toda

študij je bil za mojo družino predrag. Zato sem morala izbrati informatiko, ki je bila veliko cenejša. Poskušala sem se znajti sama, kolikor sem lahko: ukvarjala sem se z majhnimi posli in priložnostnimi deli, da bi si plačala vpisnino; bratje so mi pomagali, delali so na polju in mi pošiljali nekaj denarja.

Če povem po resnici, sem bila zelo razočarana. Na začetku sem iz obupa jokala in nisem hotela študirati informatike. Ko me je oče videl jokati, mi je dejal, naj se ne obremenjujem. Vedno je ponavljal: »Koliko ljudi ne študira tistega, kar bi radi, toda življenje zate hrani presenečenja; nikoli ne veš, kaj se ti lahko zgodi. Dokler živimo, ostaja upanje!« Vlil mi je veliko poguma. Prvo leto mi je šlo slabo, bila sem brez motivacije. Raje sem hodila delat na polje, da bi zaslužila nekaj denarja. Kasneje pa sem se zbrala in izboljšala ocene.

Po zaključku mojega študija je bil oče izjemno ponosen in zadovoljen. Jaz pa niti ne. Dejal mi je, da bom lahko še vedno študirala medicino, če si želim, a je ostala vedno ista težava: ni bilo dovolj denarja in tudi drugi bratje in sestre so se morali šolati.

Da bi resnično postala strokovnjakinja na področju informatike, bi morala poglobiti študij, a si tega nisem mogla privoščiti. Želela sem, da bi tudi moji bratje in sestre imeli možnost študija, in zdaj sem bila jaz na vrsti, da jim pomagam.

Imela sem nekaj prijateljic, ki so bile v boljšem finančnem položaju od nas. Ena od njih se je imenovala Joy, njen oče je bil zdravnik. Bila je zelo dobra in je pomagala mnogim ljudem. Toda vsi niso takšni. Na žalost je v

Nigeriji veliko korupcije. Tudi če imaš pravico do štipendije, je pogosto ne moreš dobiti, če nimaš poznanstev. Slabo sem se počutila, ko sem videla družine z inteligentnimi otroki, ki niso mogli študirati zaradi pomanjkanja denarja. Tudi sama sem čutila, da se mi je zgodila krivica, čeprav se tega nisem povsem zavedala. Videla pa sem, da si lahko z denarjem privoščiš vse – tudi izobrazbo – brez njega pa nimaš pravice do ničesar.

V vasi, kjer sem odraščala, ni bilo velikih razlik med ljudmi. Vsi smo bili revni, a smo živeli dostojanstveno: hrano smo si pridelovali na polju in po vodo hodili do reke. Med ljudmi je vladala velika solidarnost. Velike razlike sem videla predvsem v mestih. Velika neenakost izhaja iz pomanjkanja pravičnosti z dveh vidikov: družbene pravičnosti in pravičnih sodišč. Pravica je dobrina bogatih, če si reven, pa moraš zapreti oči in ostati tiho. Nihče ne brani revnih. Zaradi tega sem se resnično slabo počutila, v meni je vzbujalo veliko jeze. Tudi tisti, ki bi te morali ščititi, so pokvarjeni in zatirajo najbolj nesrečne in siromašne.

Videla sem, kako so delali z mojim očetom. Vzeli so mu zemljo in ničesar nismo mogli storiti. Imel je nasad oljnih palm. Grozili so mu, a je moral molčati. Bila sem zelo besna in sem želela kaj storiti, toda oče je vedel, da ga lahko ubijejo in se je bal za nas. »Tudi če greš k odvetniku, ne bo pomagalo,« je dejal. »Odvetniki branijo samo bogate.«

V moji deželi govori samo denar. Kdor ima denar, ima moč, ima vse.

4.

NIGERIJA IN NJENI LJUDJE

Ko sem doštudirala, sem vstopila v *National Youth Service Corps* (Narodno mladinsko enoto), neke vrste civilno služenje vojaškega roka, ki ga morajo opraviti vsi diplomanti. Po enomesečnem uvajanju so me za eno leto poslali v Ibadan. Skrbela sem za vnos podatkov v nekem vladnem uradu. Vmes sem opravljala prostovoljno delo na zasebni srednji šoli, kjer sem poučevala informatiko in matematiko. Z nekaj prijatelji smo poleg tega na javnem zavodu organizirali neke vrste popoldansko šolo za različne predmete. Sodelovala sem tudi v *Road Safety Group* (Skupina za varnost v prometu), ki je nadzorovala ceste in učila mladino o pravilnem obnašanju na področju prometne vzgoje. Imeli smo majhno štipendijo in nekaj ljudi, ki so nam pomagali, na primer ženske, ki so prodajale na tržnici, ki so nas imele rade in so nas vedno obdarovale.

Čeprav nismo imeli denarja, smo bili zadovoljni, da lahko delamo v korist drugih. To smo počeli s srcem in se pri tem dobro počutili. Že ko sem študirala na fa-